

**Stanisław Kalisz
Jan Kulbicki
Henryk Rudzki**

**Matematyka na szóstkę
Zadania dla klasy VI**

**OPOLE
Wydawnictwo NOWIK Sp.j.
2013**

Spis treści

Wstęp	5
1. Liczby całkowite	7
1. Zadania różne	7
2. Ułamki zwykłe	14
1. Dodawanie i odejmowanie	14
2. Mnożenie i dzielenie	15
3. Zadania różne	18
3. Ułamki dziesiętne	21
1. Dodawanie i odejmowanie	21
2. Mnożenie i dzielenie	23
3. Zadania różne	25
4. Ułamki zwykłe i dziesiętne	29
1. Zadania różne	29
5. Procenty	33
1. Obliczanie procentu danej liczby	33
2. Obliczanie liczby, gdy dany jest jej procent	34
3. Obliczanie, jakim procentem jednej liczby jest druga liczba	35
4. Diagramy procentowe	36
5. Zadania różne	38
6. Potęgi	41
1. Zadania różne	41
7. Liczby wymierne	45
1. Zadania różne	45
8. Układ współrzędnych	49
1. Zadania różne	49

9. Figury geometryczne	55
1. Trójkąty, czworokąty, wielokąty	55
2. Odbicie lustrzane	56
3. Zadania różne	58
4. Pola figur	60
5. Konstrukcje geometryczne	63
6. Zadania różne	64
10. Wyrażenia algebraiczne	67
1. Zadania różne	67
11. Równania	71
1. Zadania różne	71
12. Bryły geometryczne	77
1. Graniastosłupy	77
2. Ostrosłupy	78
3. Zadania różne	80
13. Elementy statystyki	83
1. Zadania różne	83
14. Zdarzenia losowe	89
1. Zadania różne	89
15. Odkrywanie prawidłowości	93
1. Zadania różne	93
16. Zestawy zadań	97
1. Mój dom i okolice	97
2. Moja szkoła	102
3. Moje miasto	106
4. W gospodarstwie dziadka	110
5. Wiosenne porządki	114
6. Sport i wypoczynek	118
7. Moje zdrowie	123
8. Moje wędrówki	128
Odpowiedzi i wskazówki	133

Wstęp

Prezentowany zbiór zadań przeznaczony jest dla uczniów klasy VI szkoły podstawowej. Zawiera 418 zadań. Napisany został z uwzględnieniem obowiązującej podstawy programowej z matematyki dla szkoły podstawowej. Dostarcza nauczycielom i uczniom zainteresowanym matematyką treści uzupełniających do podręczników.

Zadania w książce są zróżnicowane pod względem stopnia trudności. Wiele z nich to zadania problemowe, dość trudne, wymagające pomysłu i cierpliwości, ale możliwe do rozwiązania przez uczniów mających ambicję otrzymania oceny celującej.

Staraliśmy się, żeby treść zadań i ich forma były atrakcyjne dla uczniów oraz przybliżyły zastosowania matematyki w życiu pozaszkolnym. Do zadań podane są odpowiedzi i wskazówki.

Niniejszy zbiór zadań może być wykorzystany przez nauczycieli i uczniów na lekcjach matematyki oraz na zajęciach kółka matematycznego w klasie VI. Zachęcamy również uczniów do samodzielnego rozwiązywania zadań zawartych w książce.

Życzymy sukcesów!

Autorzy

Potęgi

6

1.

Zadania różne

10^3 – tysiąc

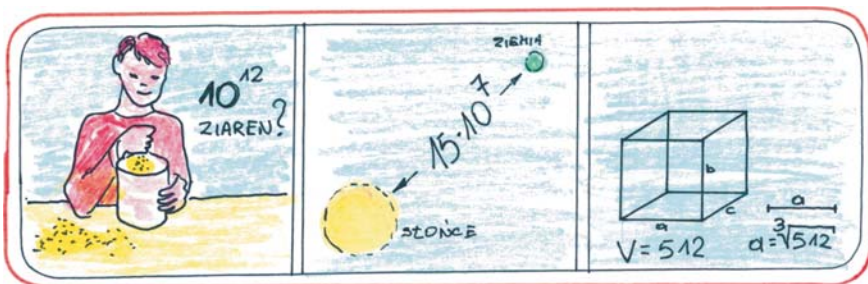
10^{12} – bilion

10^6 – milion

10^{18} – trylion

10^9 – miliard

10^{24} – kwadrylion

1. Zauważ, że:

$$1 + 3 = 4 = 2^2 \cdot 1,$$

$$3 + 5 = 8 = 2^2 \cdot 2,$$

$$5 + 7 = 12 = 2^2 \cdot 3.$$

Dopisz dwa następne przykłady. Czy jest tu jakaś prawidłowość? Jeżeli tak, to jaka?

2. Zbadaj:

a) czy każda z liczb: $4^2 - 4$, $4^3 - 4$, $4^4 - 4$ jest podzielna przez 12;

b) czy liczby postaci: $5^2 - 5$, $5^3 - 5$, $5^4 - 5$ są podzielne przez 4;

c) czy liczby postaci: $6^2 - 6$, $6^3 - 6$, $6^4 - 6$ są podzielne przez 15.

3. Wyznacz:

a) NWD liczb: $9^2 - 9$, $9^3 - 9$, $9^4 - 9$;

b) NWW liczb: $7^2 - 7$, $7^3 - 7$, $7^4 - 7$;

c) różnicę liczb: $\frac{7^2 - 7}{8^2 - 8}$ i $\frac{8^2 - 8}{9^2 - 9}$.

4. Zauważ, że:

$$1^2 : 4 = 0 \text{ r } 1,$$

$$3^2 : 4 = 2 \text{ r } 1,$$

$$5^2 : 4 = 6 \text{ r } 1.$$

a) Dopisz trzy następne przykłady.

b) Czy jest tu jakaś prawidłowość? Jeśli tak, to zapisz ją słowami.

5. Zauważ, że:

$$(1^2 + 3^2) : 2 = 2^2 + 1^2,$$

$$(3^2 + 5^2) : 2 = 4^2 + 1^2,$$

$$(5^2 + 7^2) : 2 = 6^2 + 1^2.$$

a) Dopisz trzy następne takie przykłady.

b) Czy jest tu jakaś prawidłowość? Jeśli tak, zapisz ją słowami.
Podaj wartość wyrażenia $(25^2 + 27^2) : 2$.

6. Prostokątny plac o polu powierzchni 25 arów wyłożono kwadratowymi płytkami o boku 25 cm, a następnie zmagazynowano na nim 600 ton buraków cukrowych.

a) Ile takich płytek użyto na wyłożenie tego placu?

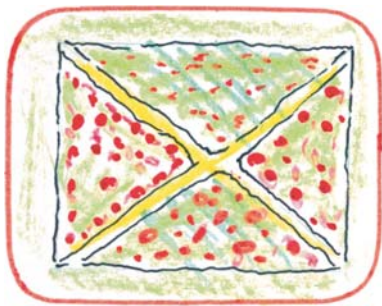
b) Ile kilogramów buraków zgromadzono?

c) Zapisz wynik obliczeń, używając potęgi liczby 10.

1. Trójkąty, czworokąty, wielokąty

1. W prostokątnym ogrodzie ścieżki poprowadzone wzdłuż przekątnych podzieliły ogród na trójkąty. Jaką długość mają obwody tych trójkątów, jeżeli suma długości ścieżek jest równa 60 m i stanowi $\frac{5}{7}$ obwodu ogrodu, a szerokość ogrodu to 75% jego długości?

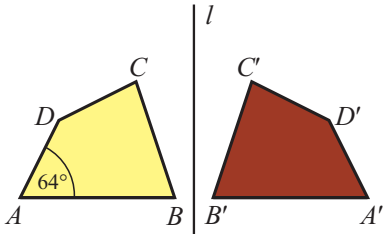

2. Narysuj trójkąt tak, że różnica miar dwóch kątów jest równa 90° , ma oś symetrii, a jeden z kątów jest 2 razy większy od sumy pozostałych.
3. Punkty $A = (-3, -1)$, $B = (5, -1)$, $C = (2, 2)$ są wierzchołkami trójkąta. Znajdź punkt D taki, że trójkąty ABC i ABD są przystające. Rozpatrz różne możliwości.
4. W trójkącie miara jednego kąta stanowi $\frac{2}{3}$ miary kąta drugiego. Jeżeli miarę kąta trzeciego zmniejszymy o 64%, a miarę kąta pierwszego zwiększymy o 48° , to otrzymamy trójkąt prostokątny. Oblicz miary kątów tych trójkątów.
5. Sześć listew o długości 4 m każda pocięto na części dłuższe i krótsze, z których wykonano 60 ramek na obrazy. Jakie wymiary miały te ramki, jeżeli wiadomo, że szerokość ramki stanowiła 25% długości.

6. Suma obwodów dwóch kwadratowych obszarów leśnych jest równa 60 km. Jeżeli leśnik będzie jechał z prędkością 48 km/h, to obwód pierwszego obszaru pokona w czasie 45 minut.
- Jakie wymiary ma każdy obszar leśny?
  - O ile hektarów różnią się te obszary?
  - Narysuj plan tych obszarów leśnych w skali 1 : 300 000.
7. W równoległoboku długość krótszej przekątnej równa jest długości boku i tworzy z nim kąt równy $\frac{1}{3}$ kąta półpełnego. Uzasadnij, że równoległobok ten jest rombem.
8. W równoległoboku $ABCD$ poprowadzono wysokość EF przechodzącą przez środek O przekątnej AC . Uzasadnij, że trójkąt AFO jest przystający do trójkąta OCE .

2.

Odbicie lustrzane

9. Obrazem prostokąta $ABCD$ w symetrii względem prostej zawierającej przekątną AC jest prostokąt $AD'CB'$. Uzasadnij, że prostokąt $ABCD$ jest przystający do prostokąta $AD'CB'$.
10. Czworokąt $ABCD$ jest symetryczny do czworokąta $A'B'C'D'$ względem prostej l , jak na rysunku.
-
- Wyznacz miarę kąta $B'A'D'$.
  - Wyznacz długości odcinków $A'D'$ i AB , wiedząc, że obraz tych czworokątów wykonano w skali 1 : 25.
11. Punkty $A = (-3, 4)$, $B = (-1, 4)$ i $C = (-2, 0)$ są wierzchołkami trójkąta ABC .
- Narysuj w układzie współrzędnych trójkąt $A'B'C'$ symetryczny do trójkąta ABC względem osi Y .